

Gulldynt, Tegengren 1925Lågrelthausas IV

Berättelse över några med
 understöd av Finska Fornminnesför-
 eningen under sommaren 1925 av un-
 dertecknad i Vöro utförda arkeolo-
 giska grävningar.

↓ Kop. 1

Kaparkullen i Rehipeldo.

Det på kartan inom den streckade
 ringen synliga området genomgrävdes och jorden
 sällades. Redan på hösten 1924 hade på platsen
 alla större stenar blivit söndersprängda och mindre
 sådana upprutna. All sten hade sedan följande
 vår bortskaffats. Någon föreställning om det ursprung-
 liga utseendet av platsen kunde därför ej erhållas.
 Även det översta jordlagret hade föregående höst
 blivit dels bortforslat, dels i hög grad omkört,
 så att någon orörd jordplätt knappt torde ha
 funnits. Ganska osäkert är därför om de fynd,
 som gjordes, ursprungligen legat på den plats, där
 de hittades. Hösten 1922 hade en väg anlagts tvärs
 över platsen för det tröskverkshus, som nu är un-
 der uppförande. Det var vid detta tillfälle Erik
 Pörnell hittade den till Nationalmuseum i höstas
 insända spjutspetsen. Vid vägarbetet bortspräng-

des några större stenar och jorden bortforslades i så stor mängd, att platsen för vägen sänktes c:a 40 cm under den ursprungliga marknivån.

Utanför det egentliga grävningområdet verkställdes på 3 ställen mindre provgrävningar (se kartan), utan att härvid något yppades, som skulle tytt på, att gravplatsen sträckt sig utanför det noggrant undersökta området.

Nästom inga brända ben anträffades. Dock uppgav Erik Fornell, att han senaste höst, då gräsvälten avlägsnades, ställvis observerat små benbitar under denna. Här och var syntes obetydliga spår av sot, men några kolstycken hittades ej.

Fynd.

- 1) Spjutspets (funnen 1922; ungefärlig plats; tidigare insänd). 8572:1
- 2) Sköldbuckla (" 1924 " " " 8572:2 ").
- 3) Långdrigt tvärsläspänne, emaljerat. 8578:2
- 4) Armring av brons (funnen 1924; ungefärlig plats; tidigare.
- 5) Fingerring av brons. 8578:3 se insänd), 8572:3
- 6) Pilspets. 8578:4
- 7) I: . 8578:5
- 8) Liten kniv. 8578:6
- 9) 2 st järnbitar. 8578:8
- 10) Några benstycken (tillvaratagna i våras av Fornell; kom ej i hög platsen). 8578:11.
- 11) Lerkärleksbit ? 8578:9
- 12) Benstycke.
- 13) Kniv. 8578:7 (pilspets).

Quelldyort i Bergby.

Först undersöktes det ställe, där undertecknad i våras hittade de tre spännena jämte andra föremål. Fällningen bragte i dagen utom brända ben en vacker, oöversad svärdsknapp av brons och en pärla av glas. Därefter fortsattes grävningen vid södra sidan av gravplatsen invid räckan av de 5 stora stenarna, vilka bildade en gräns mot det år 1922 av undertecknad undersökta gravfältet. Innanför denna stenmur funnos tydligt radade större och mindre stenar (de största av ett par mansbördors storlek) till ett djup av c:a 1 m vid östra ändan av stensemuren och något grundare mot den västra ändan. I jorden mellan stenarna och ställvis även under det nedersta lagret anträffades brända ben, talrikast vid fynden nr:is 10-15. Däremot fanns så gott som intet sot; ej heller anträffades några berkärleksbitar. Av de mindre stenarna voro några skörbrända.

Vid nordöstra sidan av gravplatsen fanns en i gengrodd grundare grop, därifrån grus någon gång i tiden blivit släpat, varigenom en del av gravplatsen förstörts.

Intet anmärkningsvärt fanns på övriga ställen av gravplatsen att anteckna. Den norra delen bestod av sand, blandad med småsten och innehållande något litet brända ben. Däremot syntes här varken något sot eller några kolstycken. Skulle icke de brända benbitarna funnits, skulle manken givet

intryck av fullkomligt orörd naturjord.

Fynd *

- 1) Drakformigt spänne av brons
2) Konformigt J:
3) Runt J:
4) Östbaltisk prydnadsnål av brons
5) Del av ett svärdsfylte (järn)
6) Oval del av samma fylte (brons).
7) Bronskedja.

} tidigare insända.

8598:14 = 8) Svärdsknapp av brons med ornament, avbildande
2 liggande djur i profil och ett djurhuvud en face.

MM? 9) Glaspärla.

- :16 10) Stycken av järnbeslag.

- :17 11) Stora järnmit.

- :18 12) Spiralvriden fingerring av brons.

- :19 13) Tondrig liten ring av brons & länk av bronskedja.

- :20 14) Glaspärla.

- :21 15) Spiralvriden fingerring av brons.

- :22 16) Stora järnmit.

- :23 17) Halften av en bronsring.

- :24 18) Pärla.

- :25 19) Tånge till kniv.

- :26 20) Järnsölja.

? - :15 21) 3 st. länkar av bronskedja.

U - :27 22) Litet beslag av brons.

23) J: J:

Järnbitar, 1 st. bronsbit, brända ben.

På den med stora stemblock översäddade kulle, som bildar krönet av Gulldyrt, företogs några små provgrävningar jämte sällningar, vilka

* NM 8562:1-7; 8598:13-32.

till resultat gävo några brända benbitar och kolstycken. Dessa lägo i det allra översta jordlagret, medan under detta vanligt stenblandat backgrus syntes taga vid. Kol och benbitar kunde framkallas även under några av de stora stenblocken, varför det förefaller som om dessa blivit ditvältrade med människokraft. Då en noggrannare undersökning hade krävt avlägsnandet av de många och tunga stenblocken, och detta arbete dragit såväl mycken tid som dryga kostnader lämnades det därhän.

↓ Kop. 2

Läppeltkangas, Koskeby.

Röset N° XIV, Erik Klemets mark.

Detta röse, som är ett av de tre stora på ovannämnda fyndplats, innehöll betydande massor sten. Stenarna värlade i storlek; de största voro av 4-5 mansbövdors storlek. Mellan de större stenarna funnos massor av knytårsstora stenar och mindre. Vid kanten av röset lägo stenarna i 4-5 lager, i centrum i 8-9 lager. Nära östra kanten fanns en c:a 3 m lång och 1,5 m bred, djup grop, åstadkommen av skattsökare. Inne i röset lägo två stora (jordfasta?) stenblock (se a och b i kartan) under de översta stenlagren. Mellan och invid dessa två block fanns rikligt av brända ben samt sot och kol, rikligast vid blocket a, och här lägo även fynden.

jämte några klivlers- och kerärlsbitar.

Fynd.

- 1) Bronsbit
 - 2) Stor järnbit.
 - 3) Stycke av en sländtrissa av lera.
 - 4) Fragment av en kniv.
 - 5) Bronsfragment (av arming?).
 - 6) Järnten.
 - 7) Del av en liten bronsring.
 - 8) Likarmat litet spänne av brons.
 - 9) Pärla av brons, omerad.
 - 10) Benstycke med ornament.
 - 11) Arming av brons.
 - 12) Pärla av lera.
 - 13) Litet djurformigt spänne av brons.
 - 14) Liten söndrig spjutspets(?) av järn.
 - 15) Litet böjt järnföremål.
- Lerklining och kerärlsbitar, bronsbit, hästtand.

Vörå den 1 aug. 1925.

Jacob Tegner.

pl. 8897.

Kaparkullen i Rekipelto by. Innanför den under byggnad varande uthustängan-brändgravar från romerska järnåldern, undersökta av J. Tegengren 1925. Nat. mus. 8572:1-3; 8578:2-12.

pl. 8896.

Den högsta terrassen på Gullidgutbacken i Bergby. Det med en svart pricklinje begränsade området undersöktes av J. Tegengren år 1925. Jfr. Nat. mus. 8562:1-7; 8598:13-32. I funder till höger ett av stora stenblock uppfört kummel.

pl. 8898.

Rönt XIV på Läggetkangas, Korkeby, under-
sökt år 1925 av J. Feyersgren. Jfr Nat. mus. 8598:-
33 - 58.

Vöra, Bergby.

Gulldynor

nr. 8562: 1-7 och 8598: 15-32

Skala: 0 0.5 1 2 3 4 m.

J. Tegengren 1925.

Storberget

Kaparkullen

Kaparr

Kaparr

Polst

E. Fornell

SKota

x1

x2

6x

x3

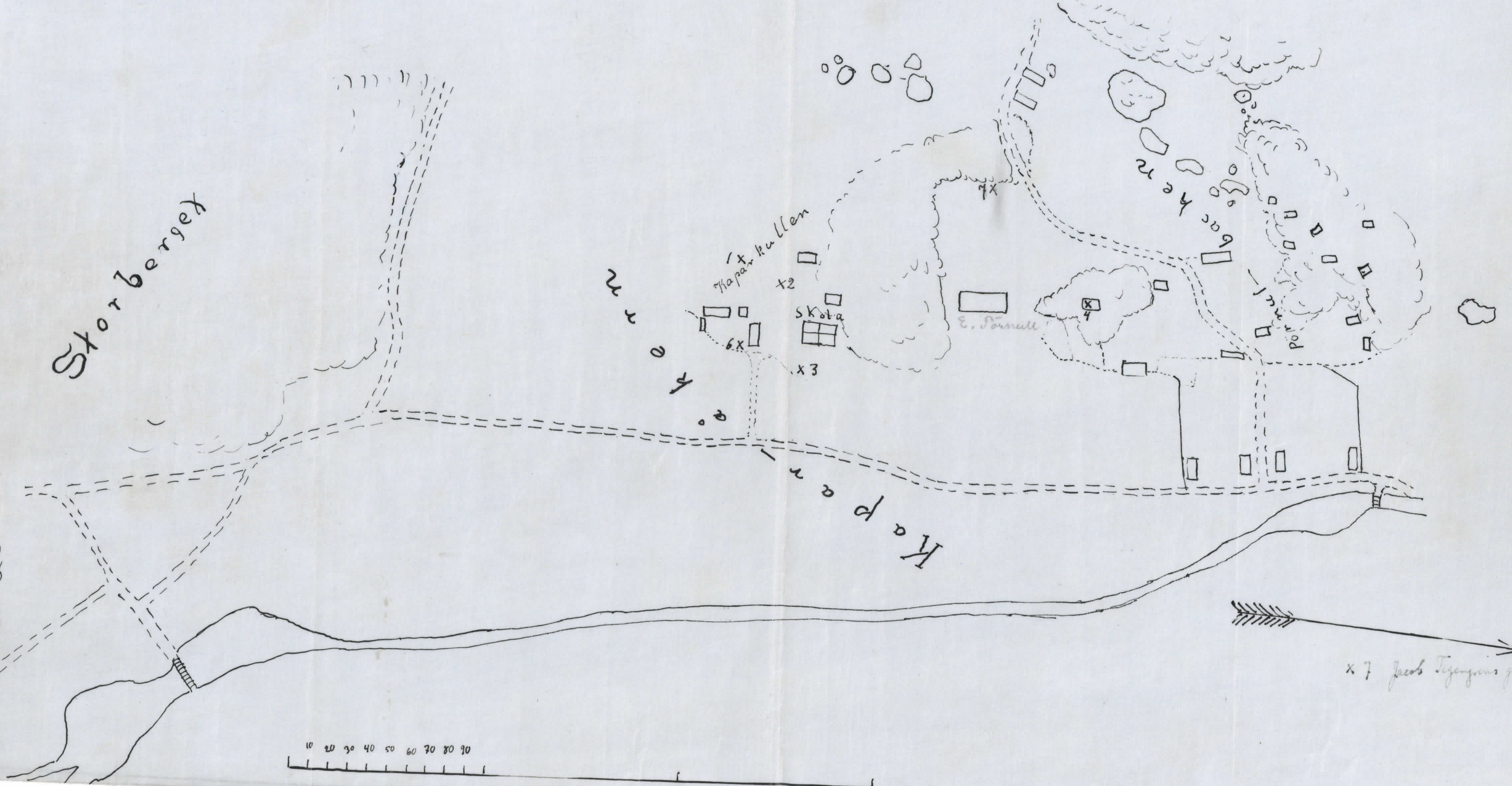
x4

x5

x7 Jacob Tjengens grävning

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90

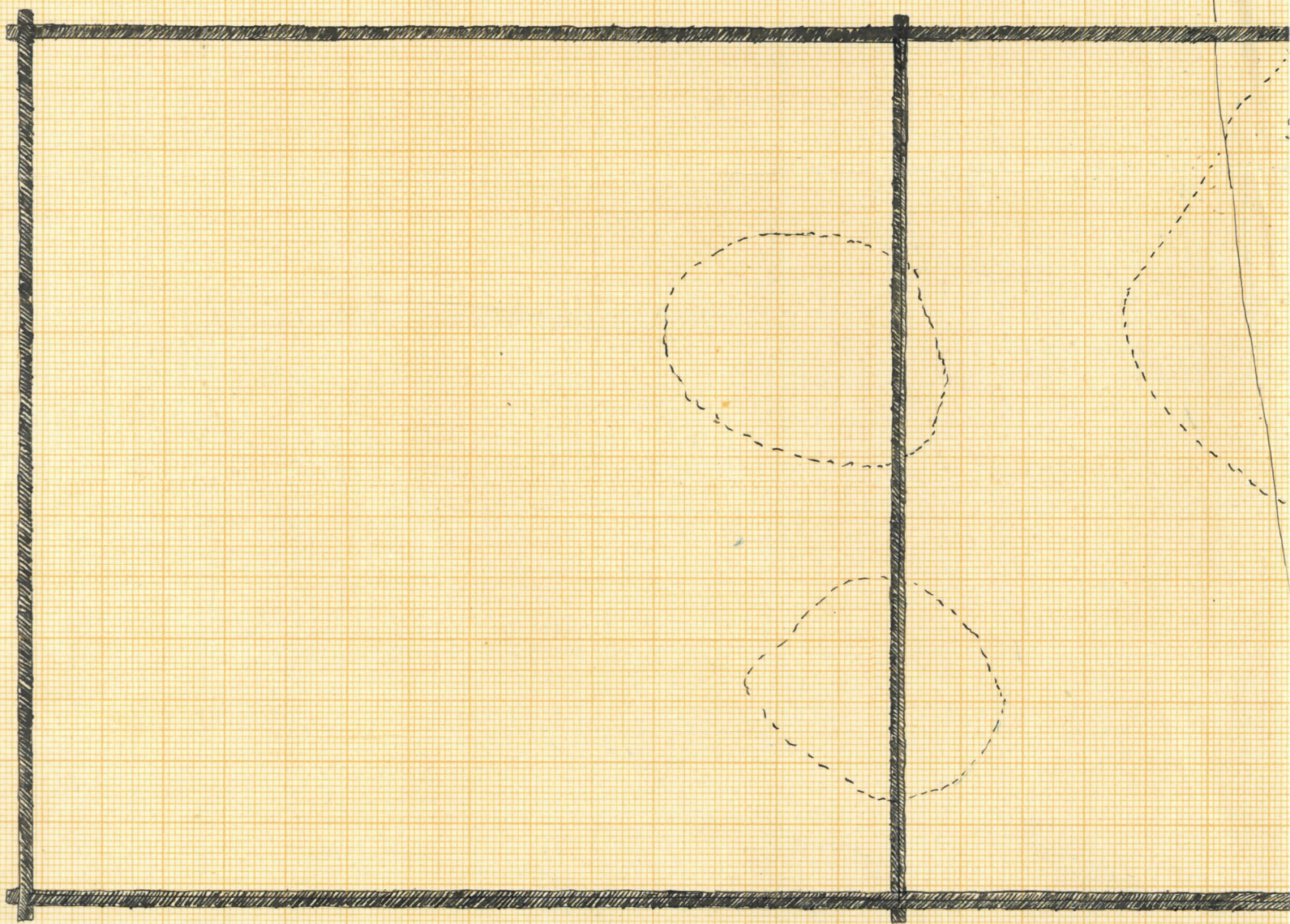
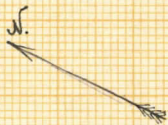
Ullberget

Uövä, Rekipeldo.

Fyndplatsen på Kaparkullen
i närheten av Erik Pörmulls gård.

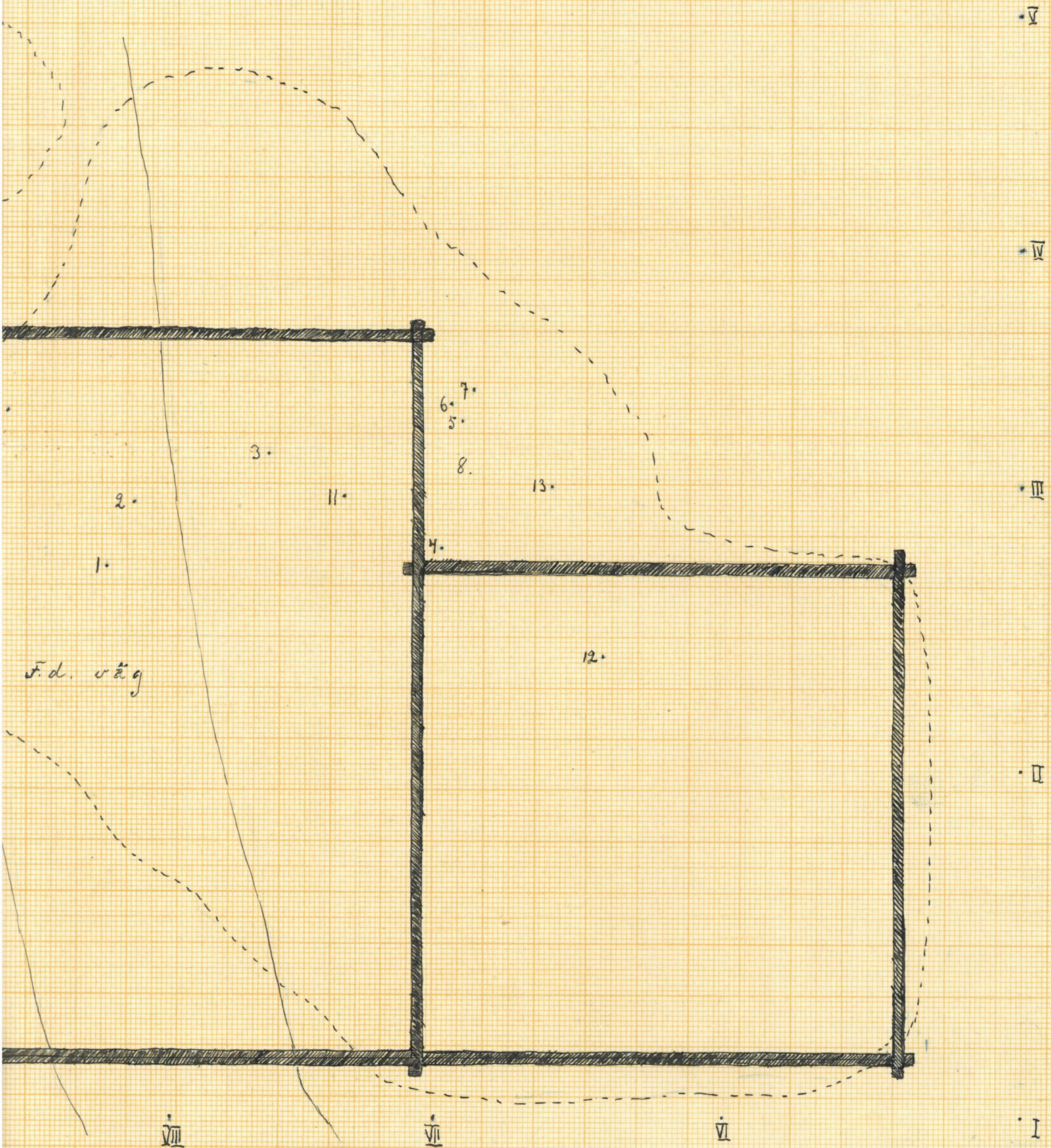
8372:1-3; 8598:2-12

·
XI

·
X

·
IX

Skala: 0 0.5 1 2 3 4m.

J. Tegengren. 1925.

Skala: 0 0,5 1 2 3m.

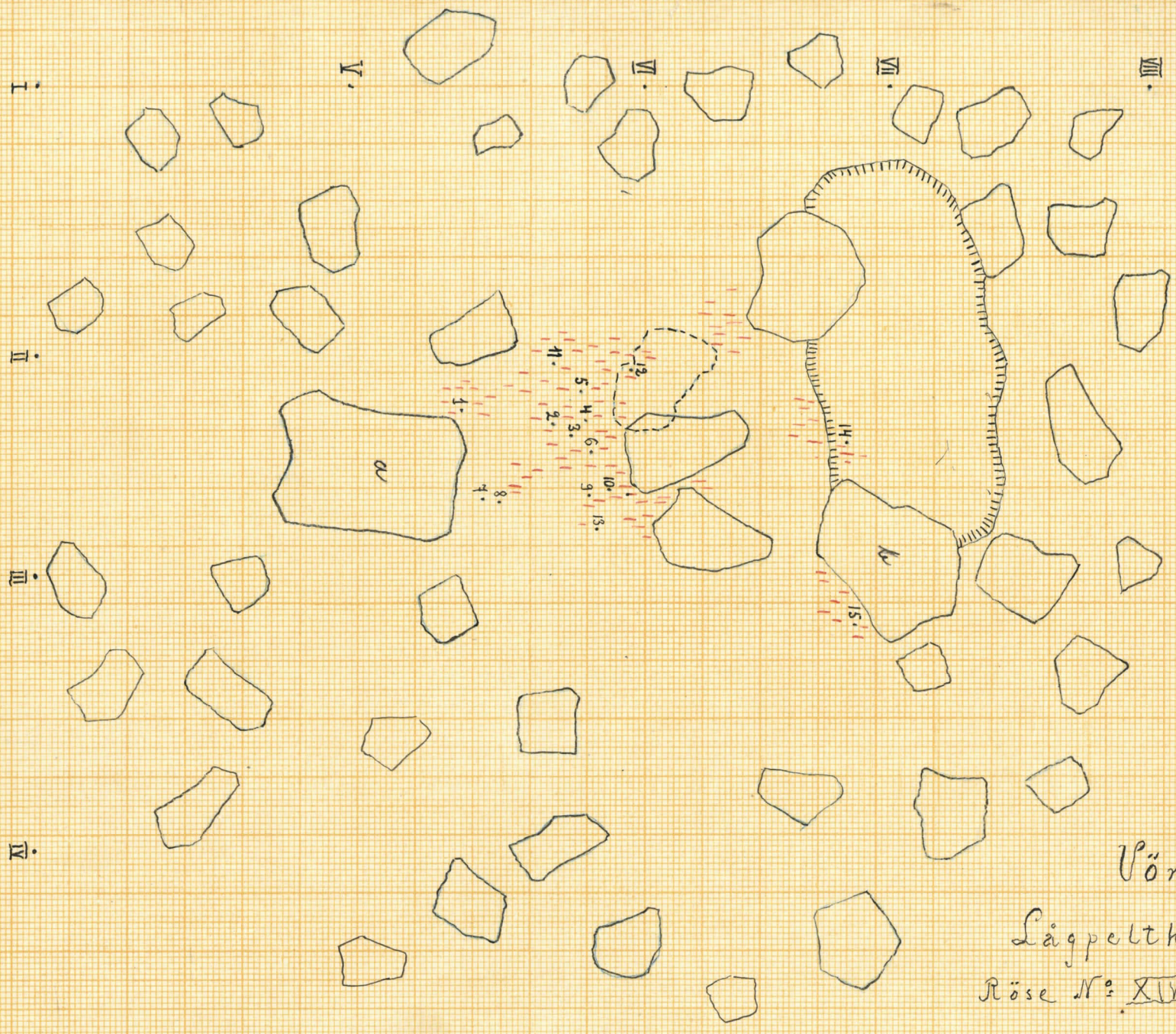
i
ii
iii
iv

v

vi

vii

viii

Vörå, Koskeby.

Läppelkangas.
Röse N° XIV.

9578:33-58

J. Jägberg 1928.